

Sygn. akt **VI Gz 33/16**

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Andrzej Borucki**

Sędziowie: **SO Renata Bober (spr.)**

SO Anna Walus-Rzasa

protokolant: asystent sędziego Justyna Brzezińska

po rozpoznaniu w dniu 29 lutego 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku dłużnika **B. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w J.**

o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Krośnie

V Wydziału Gospodarczego z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt V GU 4/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Krośnie V Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy oddalił wniosek dłużnika B. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) w J. w przedmiocie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku.

Na wstępie uzasadnienia orzeczenia Sąd Rejonowy zaznaczył, iż dłużnik B. K. w trakcie postępowania w żaden sposób nie przyczynił się do bardziej wszechstronnego zbadania sprawy. Unikanie kontaktów z tymczasowym nadzorcą sądowym, a także niestawienie się na wyznaczoną rozprawę należy traktować jako zachowywanie naganne, podobnie zresztą jak niektóre działania dłużnika opisane przez tymczasowego nadzorcę sądowego, poprzedzające złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd Rejonowy wskazał, że okoliczności te nie są decydujące dla rozstrzygnięcia wniosku o ogłoszenie upadłości, jednak sprawiły, że Sąd musiał opierać się na ustaleniach tymczasowego nadzorcę sądowego. Wynika z nich zaś niewątpliwie, iż dłużnik jest niewypłacalny, albowiem nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań (art. 11 ust. 1 puin). Art. 13 puin nakazuje jednak Sądowi oddalić wniosek ogłoszenia upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

W ocenie Sądu Rejonowego z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Według tymczasowego nadzorcę sądowego koszty postępowania upadłościowego B. K. wyniosłyby nie mniej niż 80 tys. zł. Nawet gdyby przyjąć, że w depozycie Sądu Rejonowego w Jaśle znajduje się kwota 66.069,40 zł wchodząca w skład masy upadłości, a z

likwidacji polisy ubezpieczenia na życie dłużnika można byłoby uzyskać kilkanaście tysięcy złotych, to i tak są to środki zbyt małe, aby prowadzić postępowanie upadłościowe. Wysoce wątpliwa jest możliwość sprzedaży w krótkim czasie urządzeń wchodzących w skład masy upadłości za ceny oszacowania. Uzyskanie innych środków wydaje się być mocno wątpliwe, a w zasadzie niemożliwe, nie licząc trzech składników majątku dłużnika, jakie stanowią samochody B., S. (...) i R. o łącznej wartości ok. 85 tys. zł. Samochody te obciążone są jednak zastawami skarbowymi. Z informacji przedstawionych przez komorników wynika, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle P. S. posiada zabezpieczoną na depozycie sądowym kwotę w wysokości 23.734,62 zł uzyskaną w wyniku sprzedaży samochodu B. (...), na którym ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz (...) Banku (...)w S. oraz zastawy skarbowe na rzecz Naczelnika (...)w J. oraz Zakładu (...) Oddział w J., natomiast Komornicy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. i K. D. nie dysponują żadnymi środkami należącymi do B. K..

Ostatecznie więc Sąd Rejonowy stwierdził, iż majątek dłużnika pozostały po wyłączeniu przedmiotów objętych zastawem rejestrowym i skarbowym nie wystarczy na zaspokojenie kosztów postępowania i dlatego wniosek dłużnika został oddalony na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U.2012.1112)

Na koniec Sąd Rejonowy dodał, iż podstawowym celem postępowania upadłościowego jest zaspokojenie wierzycieli. Nie ulega wątpliwości, iż w niniejszym postępowaniu nie ma żadnych perspektyw spłaty jakichkolwiek wierzytelności poza objętymi zastawami. Prowadzenie postępowania upadłościowego licząc jedynie, że uzyskane w wyniku zbycia składników masy upadłości środki pokryją jego koszty mija się z celem, czemu dał wyraz ustawodawca zmieniając przepis art. 13 ust. 1, który od dnia 1 stycznia 2016 r. będzie obligował sąd do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarczy na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarczy jedynie na zaspokojenie tych kosztów.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył dłużnik. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. naruszenie art. 13 ust. 2 puin, poprzez błędne przyjęcie, że majątek dłużnika pozostały po wyłączeniu przedmiotów objętych zastawem skarbowym nie wystarczy na zaspokojenie kosztów postępowania;
2. naruszenie art. 13 ust. 3 in fine puin, poprzez pominięcie uprawdopodobnionej przez tymczasowego nadzorcę sądowego okoliczności możliwości bezskutecznego rozporządzenia przez dłużnika udziałem we współwłasności samochodu T. (...) oraz bezskutecznego, wobec wstrzymania egzekucji, rozdysponowania zabezpieczonych w depozytach sądowych środków pieniężnych – jako przesłanki wyłączającej zastosowanie art. 13 ust. 2 puin.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy w całości do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania drugoinstancyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesione zażalenie w ocenie Sądu jest zasadne i skutkować musiało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

W rozpoznawanej sprawie okolicznościami faktycznymi prawidłowo ustalonymi przez Sąd I instancji i niekwestionowanymi przez skarżącego był fakt nie regulowania przez dłużnika jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych, a więc jego niewypłacalności. Sąd Rejonowy dokonując ustaleń w zakresie sytuacji majątkowej dłużnika oraz zaistnienia przesłanek do ogłoszenia upadłości w opcji likwidacyjnej oparł się na treści oświadczeń dłużnika złożonych we wniosku o ogłoszenie upadłości, jak również na sprawozdaniu tymczasowego nadzorcę sądowego. Nadzorca sądowy został wezwany do złożenia pisemnego sprawozdania, w którym miał ocenić sytuację majątkową dłużnika, stan jego zobowiązań pod kątem przesłanek ogłoszenia upadłości, a także perspektyw pokrycia kosztów ewentualnego postępowania upadłościowego i choćby częściowego zaspokojenia w tym trybie wierzycieli.

Na wstępie należy wskazać, że dłużnik nie stawiając się na wezwania Sądu, a także unikając kontaktów z tymczasowym nadzorcą sądowym w trakcie postępowania przed Sądem I instancji, uniemożliwił dokładne przedstawienie swojego stanowiska w sprawie, ale także pozbawił Sąd możliwości szczegółowego zweryfikowania twierdzeń zawartych we wniosku. Takie zachowanie podmiotu funkcjonującego w obrocie gospodarczym nie zasługuje na aprobatę.

Jak trafnie zauważył Sąd I instancji, celem postępowania upadłościowego jest zaspokojenie, choćby niepełne, wierzycieli upadłego dłużnika. Jeżeli zatem nie jest możliwe osiągnięcie tego celu, czego dobitnym świadectwem jest brak środków na pokrycie kosztów postępowania - nie powinno się go wszczynać, a będące już w toku powinno się umorzyć (art. 13 ust. 1, art. 361 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U.2012.1112 t.j.). Należy jednak podkreślić, że przepis art. 13 ust. 1 puin nie uzasadnia oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości tylko dlatego, że w majątku dłużnika nie ma środków pieniężnych lub papierów wartościowych albo rzeczy ruchomych dających się łatwo spieniężyć na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego (postanowienie SN z 13.3.1998 r., I CKN 540/97, OSNC 1998, Nr 12, poz. 204). Powyższy przepis ma bowiem na względzie cały majątek dłużnika, a nie tylko, jak np. art. 361 pkt 2 puin „fundusze płynne”.

Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania (art. 13 ust. 2 puin).

W kontekście powyższych rozważań trzeba zaznaczyć, że stanowisko Sądu Rejonowego w istocie jest powtórzeniem treści zawartej w sprawozdaniu tymczasowego nadzorca.

Trzeba też zaznaczyć, że nadzorca w złożonym przez siebie sprawozdaniu podkreślając, iż nie dysponuje wszystkimi dokumentami podał, że jeżeli istotnie w depozycie sądowym znajduje się nadal co najmniej 66.000 zł – pokrycie kosztów postępowania upadłościowego wydaje się możliwe, tym bardziej, że według komornika środków tych może być znacznie więcej, a nadto można zbyć rzeczy ruchome i zlikwidować polisę ubezpieczenia na życie

Nie ustalono także w sprawie - jaka jest rzeczywista wartość udziałów dłużnika w (...) sp. z o.o. w J. oraz czy udziały te mogłyby znaleźć nabywcę. Unikanie przez dłużnika kontaktów z tymczasowym nadzorcą być może uniemożliwiło także wyjaśnienie kwestii następującej, a mianowicie, co do dyspozycji dokonywanych między komornikiem sądowym a Sądem Rejonowy w Jaśle co do kwot 24.598,77 zł , 61.909,88 zł, 35.835,51 zł - co prowadzić ma do ustalenia ich obecnego dysponenta.

Sąd I instancji nie ustalił także, czy działalność przez dłużnika jest nadal faktycznie prowadzona, a jeśli tak, to czy wypracowuje on zyski. Nie mniej istotną kwestią pozostaje także ustalenie wierzytelności przysługujących B. K., w tym wobec Gminy M. (jak też wysokości ewentualnego zajęcia).

Jak wynika z powyższego dopiero dokonanie ustaleń w tym zakresie pozwoli na ocenę, czy zachodzi podstawa do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Jeszcze raz trzeba zaznaczyć, że postawa dłużnika w niniejszej sprawie unikającego kontaktu z tymczasowym nadzorcą sądowym i nie stawiającego się na wyznaczone posiedzenie jest niewątpliwie naganna, jednak treść sprawozdania nadzorca nie pozwala na jednoznaczną ocenę tej kwestii.

Dopiero zatem na podstawie tak uzupełnionego materiału dowodowego Sąd upadłościowy oceni, czy uzasadnione jest skorzystanie w niniejszej sprawie z możliwości oddalenia wniosku, jaką przewiduje art. 13 ust. 2 p.u.n. Zwrot „sąd może” zawarty w treści tego przepisu nie oznacza jednak w żadnym razie dowolności, lecz konieczność dokonania wyboru rozstrzygnięcia, które w ustalonych okolicznościach sprawy będzie bardziej racjonalne (zob. S. Gurgul, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz. Wyd. 9, Warszawa 2013, nb 2 do art. 13). Sąd nie powinien zatem oddalać wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli są widoki na to, że postępowanie upadłościowe może doprowadzić do uzyskania

majątku potrzebnego nie tylko na pokrycie kosztów, lecz także na zaspokojenie wierzycieli (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 marca 2005 r., III CZP 95/04, OSNC 2006 nr 2, poz. 2).

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżone postanowienie wydane zostało co najmniej przedwcześnie Sąd I instancji nie dokonał w sposób wystarczający ustaleń, a w konsekwencji oceny przesłanki z art. 13 ust. 2 puin. Dlatego też – na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. – Sąd Okręgowy zaskarżone orzeczenie uchylił, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Krośnie V Wydziałowi Gospodarcemu.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy zobligowany będzie do rozważenia podniesionych wyżej kwestii. Celem powyższego Sąd winien wysłuchać dłużnika, bądź zobowiązać go do złożenia pisemnych wyjaśnień w tym zakresie. Następnie na podstawie tak poczynionych ustaleń, winien dokonać oceny zaistnienia przesłanki z art. 13 ust. 2 puin, również w kontekście oceny możliwości zaspokojenia (przynajmniej częściowego) wierzycieli, przy uwzględnieniu bezspornej – na dzień złożenia wniosku – kwestii niewypłacalności dłużnika.